

V jezeru Stella se ogledujejo gore, s snegom pokrita pobočja ter borovi in smrekovi gozdovi

zelo staro drevo ima eno samo letnico živega tkiva in le nekaj živih iglic na samotni veji. Mrtve velikanske količine drevja, ki je tako smolasto in s tako ozkiimi letnicami, da zaradi tega ne more niti trohneti, so na vse viže zvite in pretepepe ne od kamenja in ledu, tako da imajo fantastične oblike in so simbol stroge lepote Velikega bazena.

Ko so ustanovili park, to ni spremenilo značaja tega predela. Vse, kar se lahko obdrži pri življenju v Velikem bazenu, vključno seveda tudi ljudje, ki se ukvarjajo z živinorejo in rudarstvom na tem območju, se mora biti sposobno prilagajati in mora biti dovolj odporno. Sprehodi po včasih skoraj nevidnih stezah so lahko strašanski napor, jezera, ki jih je napolnil z vodo staljen sneg, pa niso privlačna za kopanje. Vendar je za domačine, ki hočejo ohraniti naravo in ki so globoko predani ohranjanju enega od zadnjih predelov divjine v 48 celinskih

zveznih državah Amerike, kot tudi za obiskovalce, ki bi si hoteli predstavljati Zahod takšen, na kakršnega so naleteli prvi priseljenci, narodni park Veliki bazen nov narodni zaklad.

(Pregled)

Letošnje poletno vreme na Kredarici

Dolgoletni poletni temperaturni povpreček Kredarice (junij, julij, avgust) znaša $4,9^{\circ}$, temperaturni povpreček letošnjega poletja pa znaša $5,5^{\circ}$. Dolgoletni padavinski poletni povpreček znaša 640 mm, v pravkar minulem poletju pa je skupno padlo na Kredarici 611 mm padavin. Podrobnosti so po mesecih naslednje:

Junjski temperaturni povpreček je znašal $3,6^{\circ}$ — mesec je bil za $0,3^{\circ}$ pretopen. Julijski temperaturni povpreček je znašal $6,3^{\circ}$ in je bil za $0,6^{\circ}$ nad normalno vrednostjo (tj. dolgoletnim povprečkom obdobja 1956—1985). Mesec avgust, čigar povpreček je preračunan na $6,7^{\circ}$, je bil za $1,0^{\circ}$ pretopen. Ekstremne mesečne temperature, maksimalne in minimalne, so bile v mejah doslej znanih temperaturnih ekstremov Kredarice. Maksimi in datumi pojava te temperature po posameznih mesecih so naslednji: v juniju $14,0^{\circ}$ (dne 27.), v juliju $15,9^{\circ}$ (dne 29.) in $14,9^{\circ}$ dne 25. avgusta. Mesečne minimalne temperature so bile naslednje: $-4,6^{\circ}$ dne 10. junija, $-3,4^{\circ}$ dne 7. julija in $-1,8^{\circ}$ dne 18. avgusta. Kakor vidimo, je bil letošnji najtoplejši mesec na Kredarici avgust.

Poletje je bilo prekomerno toplo zaradi zmanjšane stopnje oblačnosti, zaradi česar je bilo več ur sončnega obsevanja Kredarice. Junjski mesečni povpreček oblačnosti, ki je znašal 6,9 desetine pokritosti neba, je bil le za malenkost manjši od normalne vrednosti, ki znaša za junij 7,0. Čeprav so junija dnevi že zelo dolgi in se »o kresi dan obesi«, je sonce obsevalo Kredarico — po registraciji tamkajšnjega heliografa — samo 155 ur, kar je 33 % maksimalno možnega trajanja sončnega sija v tem mesecu. Padavin je v 17 dneh (osemkrat je vmes še snežilo) padlo skupno 288 mm, kar je 131 % junjske normalne vrednosti. Snežna odeja, katere maksimalna debelina je merila 105 cm, je do 27. junija skopnela.

Julijski povpreček oblačnosti je znašal 5,6 desetine pokritosti neba. Dolgoletni julijski povpreček oblačnosti znaša 6,4 desetine pokritosti neba. Število ur sončnega sija se je povečalo na 247, kar je 52 % od maksimalnega možnega trajanja sončnega sija v tem mesecu. Zaradi razmeroma jasnega in sončnega vremena je mesečna množina padavin (181 mm) dosegla samo 90 % normalne julijske vrednosti. Pada-

vinskih dni je bilo skupno 11, dvakrat pa je vmes tudi še snežilo, vendar se je sneg sproti talil, tako da ni nastala snežna odeja.

Povpreček mesečne oblačnosti zadnjega poletnega meseca, to je avgusta, je bil najnižji. Znašal je samo 4,6 desetine pokritosti neba, medtem ko znaša dolgoletni povpreček 6,1 desetine pokritosti neba. Avgustovski dnevi so že občutno krajši, zato je kljub nizkemu povprečku oblačnosti heliograf na Kredarici lahko registriral »samo« 220 ur sončnega sija, kar je polovica (50 %) od maksimalno možnega trajanja. Padavin, izključno kot dež, je padlo v devetih dneh 211 mm, kar je 96 % od normalne vrednosti. Snežne odeje tudi v tem mesecu ni bilo.

Iz opisanega povzamemo, da prvi poletni mesec zaradi prekomernih padavin in veliko padavinskih dni planincem ni bil naklonjen. Toliko ugodnejša za planinarjenje pa sta bila preostala poletna meseca, julij in avgust.

F. Bernot

odmevi

KOČE V GORAH

Vsak mesec komaj dočakam, da poštar prinese ljubo mi revijo, Planinski vestnik, nato pa jo v enem dahu preberem. Sam nimam (geografskih) možnosti, da bi bil vsak dan v stiku z gorami, zato pa toliko teže čakam na vsako novico.

Želel bi se dotakniti polemik o ocenjevanju planinskih koč. Opazil sem, da je takšno ocenjevanje v Nedeljskem dnevniku in da je v sodelovanju s PZS. Prepričan sem, da gre ocenjevanje v napačno smer. Tam namreč ocenjujejo, kje so v hribih najboljši dunajski zrezki, če se iz-

razim v prisposobi. Kakovost hrane je sicer merilo, vendar ne moremo primerjati visokogorskih koč s tistimi, do katerih se pripeljemo z avtom ali celo avtobusom. Ocenjujmo raje planinsko udobje — čaj, morda enolončnico, kakovost ležišč, predvsem pa čistočo v koči in predvsem še okoli nje.

Po tem kriteriju je zame zanesljivo na prvem mestu Zasavska koča na Prehodavcih, ki je sicer v oskrbi PD Radeče. Tudi tamkajšnji oskrbnik je izredno, izredno prijazen, da o tem, da imajo laško pivo in da koča stoji na prelepem kraju nad Zadnjico, niti ne govorim. Toda če hočemo imeti resno ocenjevanje, bo moral organizator poskrbeti tudi za resne, ne pa sentimentalne kriterije. Namen tega ocenjevanja je sicer lahko tudi iskanje »naj« koč, toda v končni fazi naj bi se spremenile nekatere slabe navade v naših kočah.

Meni je trn v peti predvsem prepričanje nekaterih oskrbnikov, da je treba ležišča v sobah in na skupnih pogradih deliti šele po sedmi uri zvečer (saj na koncu koncev natančna ura sploh ni pomembna — v glavnem od neke ure dalje); zlasti je po tem poznana Komna, pa Dom na Dobrči, pa še so take koč. Sam začenjam v hribih hoditi zelo zgodaj, toda tudi zgodaj neham hoditi, pri tem pa upoštevam dve pravili: ne več hoje kot osem ur vsak dan in ne po sončnem popoldnevu. Popoldne bi po takem načinu hoje rad legel, pa ne morem. Predvsem imam letos glede tega slabe izkušnje s kočami PD Tržič.

Ko sem že pri pisanju, naj omenim še nekaj. PZS izdaja čudovite koledarje. Zakaj pa ne izdaja plakatov — posterjev najlepših naših ali tujih gor? Predvsem alpinisti so še pred ne tako davnim časom ob vsaki večji odpravi izdali nekaj podobnega (spomnimo se samo plakatov Everesta, Makaluja, Cerro Torreja, pa plakata ob dnevu Triglavskega doma). Skoraj sem prepričan, da bi tudi z izdajo takih plakatov lahko kaj zaslužili.

Robert Rudman, Novo mesto

Najvišje hrvaške gore

Vladimir Volenec, planinec iz Zagreba, že precej let zbira in dopolnjuje ter izpopolnjuje sezname jugoslovanskih gorskih vrhov in vrhov v jugoslovanskih republikah. Tako je bil v začetku letošnjega leta v glasilu Planinske zveze Hrvške Naše planine objavljen njegov seznam najvišjih vrhov na Hrvaškem. Glede na to, da v tej republici ni gorskih vrhov, višjih od 2000 metrov, se je odločil za seznam vrhov nad 1500 metrov. Na tem njegovem seznamu je 107 vrhov, najvišji med njimi pa je s 1831 metri Dinara. Na naslednjih štirih mestih so štirje vrhovi Troglava, visoki od 1775 do 1794 metrov, še na naslednjih sedmih mestih za Sv. Juro na Biokovu (1762 m) pa je sedem najvišjih vrhov Južnega Velebita z Vaganskim vrhom (1757 m) na čelu. Sicer pa je na tem seznamu največ vrhov na Velebitu, Biokovu, Troglavu in Plješivici. Najnižji na tem seznamu je s 1504 metri Laktin vrh v Srednjem Velebitu.

UBIRANJE PLANINSKIH POTI

Planinstvo nam je v krvi, tega ni moč kar tako zanikati. Kako pa si planinec predstavlja svoje hriboznanjsko udejstvovanje, je popolnoma drugačna zgodba, v kateri ni moč zaslediti enotne krvi.

Kaj me torej muči? Vsakokratno obiskovanje gora v zadnjih letih me je prepričalo o tem, da so vsaj tri vrste planincev: planinci-tekači, planinci-hodači in planincineplaninci.